

Titulació	Tipus	Curs
Història de l'Art	OB	2
Arqueologia	OT	4
Ciències de l'Antiguitat	OT	4

Professor/a de contacte

Nom: Montserrat Claveria Nadal

Correu electrònic: montserrat.claveria@uab.cat

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

Bon nivell de lectura en llengües estrangeres (anglès, italià, francès).

Objectius

Es proporcionaran els coneixements fonamentals de tipus estilístic, tècnic, iconogràfic i històric de les produccions artístiques romanes.

Es capacita a l'estudiant perquè pugui analitzar les obres, sigui capaç d'emplaçar-les en el seu període de producció i relacionar-les amb el context cultural de la seva època.

Competències

Història de l'Art

- Analitzar amb esperit crític, a partir dels coneixements adquirits, l'obra d'art en les seves diferents facetes: valors formals, significat iconogràfic, tècniques i procediments artístics, procés d'elaboració i mecanismes de recepció.
- Interpretar l'obra d'art en el context en el qual es va gestar i relacionar-la amb altres formes d'expressió cultural
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Reconèixer l'evolució de la imatge artística des de l'antiguitat fins a la cultura visual contemporània.

Arqueologia

- Aplicar les habilitats necessàries per a la gestió, la valorització i la divulgació del patrimoni historicoarqueològic.
- Contextualitzar i analitzar processos històrics.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.
- Utilitzar els principals mètodes, tècniques i instruments d'anàlisi en arqueologia.

Ciències de l'Antiguitat

- Expressar-se oralment i per escrit en el llenguatge específic de la història, de l'arqueologia i de la filologia, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Interrelacionar coneixements lingüístics, històrics i arqueològics del món antic amb coneixements d'altres àmbits de les humanitats, principalment de la literatura, de la filosofia i de l'art antics.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Reconèixer l'impacte d'alguns aspectes rellevants del món antic en la cultura i la societat contemporània.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar els creadors d'un fenomen artístic en un determinat context cultural.
2. Analitzar els creadors d'un fenomen artístic en un determinat context cultural.
3. Analitzar els receptors d'un fenomen artístic en un determinat context cultural.
4. Analitzar els receptors d'un fenomen artístic en un determinat context cultural.
5. Analitzar les idees artístiques sobre un fenomen artístic en un determinat context cultural.
6. Analitzar una imatge artística i situar-la al seu context cultural.
7. Analitzar una imatge artística i situar-la en el seu context cultural.
8. Aplicar els coneixements iconogràfics a la lectura de la imatge artística
9. Aplicar les tècniques i els instruments d'anàlisi adequats als casos d'estudi.
10. Aplicar les tècniques i els instruments de l'anàlisi arqueològica a l'estudi de les restes materials antigues.
11. Aplicar tant els coneixements com la capacitat d'anàlisi a la resolució de problemes relatius al camp d'estudi propi.
12. Assenyalar els valors formals, iconogràfics i simbòlics d'una imatge artística de l'antiguitat clàssica
13. Assenyalar els valors formals, iconogràfics i simbòlics d'una imatge artística de l'antiguitat clàssica.
14. Buscar, seleccionar i gestionar informació de manera autònoma tant en fonts estructurades (bases de dades, bibliografies, revistes especialitzades) com en informació distribuïda a la xarxa.
15. Definir i explicar amb precisió un objecte artístic amb el llenguatge propi de la crítica d'art.
16. Descriure amb precisió l'objecte artístic amb el llenguatge propi de la crítica d'art.
17. Descriure les principals característiques dels jaciments arqueològics peninsulars de les èpoques preclàssica, grega i romana
18. Descriure les principals característiques tipològiques dels centres urbans de l'antiguitat grecoromana
19. Distingir les tècniques i el procés d'elaboració d'un objecte artístic
20. Distingir les tècniques i el procés d'elaboració d'un objecte artístic.
21. Dominar en el grau necessari els idiomes rellevants per a la pràctica professional.

22. Dominar i identificar la història de l'entorn immediat.
23. Dominar la història universal de l'antiguitat.
24. Dominar l'estructura diacrònica general del passat.
25. Elaborar un discurs organitzat i correcte, oralment i per escrit, en la llengua corresponent.
26. Estimular la creativitat i fomentar idees innovadores.
27. Examinar una imatge artística i distingir-ne els valors formals, iconogràfics i simbòlics.
28. Explicar el context en què s'inscriuen els processos històrics de l'antiguitat clàssica
29. Explicar els mecanismes de recepció d'una obra d'art.
30. Explicar els mecanismes de recepció d'una obra d'art antic
31. Explicar els mecanismes de recepció d'una obra d'art antiga.
32. Expressar-se eficaçment aplicant els procediments argumentatius i textuals en els textos formals i científics
33. Fer presentacions orals utilitzant un vocabulari i un estil acadèmics adequats.
34. Fer servir la terminologia adequada en la construcció d'un text acadèmic.
35. Identificar el context en què s'inscriuen els processos històrics.
36. Identificar els mètodes propis de la història i la seva relació amb l'anàlisi de fets concrets.
37. Identificar els mètodes propis de l'arqueologia i la seva relació amb l'anàlisi històrica.
38. Identificar i explicar escenes, motius, déus i altres personatges mítics en les representacions artístiques al llarg de l'antiguitat.
39. Identificar i explicar escenes, motius, déus i altres personatges mítics en les seves representacions artístiques al llarg de l'antiguitat
40. Identificar les idees principals i les secundàries i expressar-les amb correcció lingüística.
41. Interpretar les fonts materials i el registre arqueològic.
42. Localitzar la informació en la bibliografia secundària de referència.
43. Presentar treballs en formats ajustats a les demandes i els estils personals, tant individuals com en grup petit.
44. Reconèixer la importància de controlar la qualitat dels resultats del treball i de la seva presentació.
45. Reconstruir el panorama artístic d'un determinat context cultural
46. Reconstruir el panorama artístic d'un determinat context cultural.
47. Relacionar una imatge artística amb altres fenòmens culturals de la seva època.
48. Saber exposar amb eficàcia els coneixements, oralment i per escrit.
49. Transmetre els resultats de la recerca arqueològica i comunicar conclusions, de manera clara, tant oralment com per escrit, a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
50. Treballar en equip, respectant les opinions alienes i dissenyant estratègies de col·laboració.
51. Utilitzar el vocabulari tècnic específic i d'interpretació de la disciplina.
52. Utilitzar tant eines informàtiques bàsiques (per exemple, processadors de textos o bases de dades) com programes especialitzats necessaris en la pràctica professional.

Continguts

1. La gènesis. Entre etruscs i grecs.
2. Materials i tallers.
3. Contexts de l'art romà.
4. Escultura, pintura i mosaic. L'art del luxe.
5. Iconografia de l'art romà.
6. Art oficial i identitat provincial.
7. Art romà i gènere.
8. A la gènesi de l'art occidental.

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes teòriques i pràctiques a l'aula	43,5	1,74	2, 4, 7, 15, 19, 27, 45, 47
Tipus: Supervisades			
Tutories integrades de suport a l'aprenentatge i a l'elaboració del projecte. Aprenentatge basat en reptes. feedback/feedforward	5	0,2	2, 4, 7, 15, 19, 27, 47
Tipus: Autònomes			
Elaboració de projectes, consultes documentals i de bibliografia, estudi personal	70	2,8	2, 4, 7, 15, 19, 27, 45, 47

- Classes teòriques.

- Aprenentatge per tasques: Elaboració de projectes i, si escau, presentacions a classe a partir de la documentació bibliogràfica i d'altres recursos d'informació especialitzada.

- ABR.

- Tutorials a través del Moodle.

- Tutorització de les activitats supervisades i del treball de l'estudiant.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè els alumnes completin les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Activitats pràctiques a classe	10%	3	0,12	2, 4, 6, 7, 11, 14, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 26, 30, 35, 37, 39, 40, 47, 50, 51
Exposició del projecte grupal	10%	9	0,36	6, 14, 26, 28, 33, 42, 43, 44, 47, 48, 49, 50, 51, 52
Projecte grupal	40%	18,25	0,73	4, 5, 8, 9, 10, 11, 12, 14, 21, 25, 26, 32, 34, 35, 36, 37, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52
Prova de	40%	1,25	0,05	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 12, 13, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 24, 25, 27, 28, 29, 30,

Evidència 1:

Projecte grupal (4 punts, 40 % de la nota final). Nota mínima per poder fer mitjana: 2 punts sobre 4. Si la nota és inferior, la professora indicarà al grup la tasca a fer per millorar-lo i la data de lliurament d'aquesta tasca.

Evidència 2:

Exposició del projecte grupal (1 punt, 10 % de la nota final). Nota mínima per poder fer mitjana: 0,5 punts sobre 1. Si la nota és inferior, la professora indicarà al grup la tasca a fer per millorar-lo i la data de lliurament d'aquesta tasca.

Evidència 3:

Prova de continguts (4 punts, 40% de la nota final). Nota mínima per poder fer mitjana 2 punts sobre 4. Activitat recuperable.

Evidència 4:

Activitats a classe (1 punt, 10 % de la nota final). Aquesta activitat no és recuperable.

La nota final és el resultat de la suma de les notes obtingudes en les 4 evidències, sempre i quan s'hagin obtingut les notes mínimes indicades en les activitats 1,2 i 3.

L'estudiant rebrà la qualificació de "no avaluable" quan no hagi lliurat cap activitat d'avaluació.

En el moment de realització de cada activitat avaluativa, el professor informará l'alumnat (Moodle) del procediment i la data de revisió de les qualificacions.

Només té dret a una recuperació - a la data fixada per la Gestió Acadèmica de la Facultat - l'alumnat suspès que s'hagi presentat a les evidències obligatòries.

En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació i no es podrà recuperar, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

IA

Per a aquesta assignatura, es permet l'ús de tecnologies d'Intel·ligència Artificial (IA) exclusivament en tasques de suport, com la cerca bibliogràfica, la correcció de textos o les traduccions, els resums o la millora en la direcció de la narrativa creada per l'estudiant. L'estudiant haurà d'identificar clarament quines parts han estat generades amb aquesta tecnologia, especificar les eines emprades i incloure una reflexió crítica sobre com aquestes han influït en el procés i el resultat final de l'activitat. La no transparència de l'ús de la IA en les activitats avaluable es considerarà falta d'honestat acadèmica i pot comportar una penalització parcial o total en la nota de l'activitat, o sancions majors en casos de gravetat.

AVALUACIÓ ÚNICA:

Treball de curs 40% (4 punts, Recuperació: millora indicada per la/el professor/a)

Avenç estat treball 10% (1 punt Recuperació: millora indicada per la/el professor/a)

Prova de conceptes 50% (5 punts és necessari treure un 2 per poder fer mitjana. Activitat recuperable).

Bibliografia

- AA.VV. (1981-1998): *Lexicon Iconographicum Mythologiae Classicae* (= LIMC), vols. I-VIII, Zurich-Munich.
- AA.VV. (2006): *Couleurs et matières dans l'antiquité: textes, techniques et pratiques*, Paris.
- Anguissola, Anna (2018), *Supports and Roman Marble Sculpture*, Cambridge.
- Anguissola, Anna (2021): *Pliny the Elder and the Matter of Memory: An Encyclopediatic Workshop*, Roledge UK.
- Baldassarre, Ida et alii (2002): *Pittura romana: dall'ellenismo al tardo-antico*, Milano.
- Barbet, Alix (1985): *La Peinture murale romaine: les styles décoratifs pompéiens*, Paris.
- Barrero Martín, Nova (2022): *Ornamenta Muliebria. El adorno personal femenino en Mérida durante la Antigüedad*, Monografías Emeritenses 13, Mérida.
- Bell, Sinclair W.- Borbonus, D., MacLean, R. (2024): *Freed Persons in the Roman World: Status, Diversity and Representation*, Cambridge.
- Borg, Barbara E. (2015): *A companion to Roman Art*, Chichester.
- Buccolo, Raffaella (2024): *Museo dell'arte classica. Gipsoteca. Nuova edizione. Vol. 2*, Perugia.
- Conti, C. (2024): *Lectures on Trajan's column and its architect Apollodorus of Damascus*, Roma.
- Elsner, Jas (2007): *Roman Eyes: Visuality and Subjectivity in Art and Text*, Princeton-Oxford.
- Falcón Martínez, Constantino et alii (1997): *Diccionario de mitología clásica*, 2 vols., Madrid.
- Friedland, Elisa A. et alt. (2015): *The Oxford Handbook of Roman Sculpture*, Oxford.
- Fejfer, Jane (2008): *Roman portraits in context*, Berlin-New York.
- Lain Ferris, Lain (2017): *The Mirror of Venus: Women in Roman Art*, Gloucestershire.
- Giuman, Marco (2013): *Archeologia dello sguardo*, Roma.
- Gros, Pierre (1996): *L'Architecture romaine I*, Paris.
- Gros, Pierre (2001): *L'Architecture romaine II*, Paris.
- Gros, Pierre - Torelli, Mario (1994): *Storia dell'urbanistica. Il mondo romano*, Roma-Bari.
- Grossman, Janet (2003): *Looking at Greek and Roman sculpture in stone: A guide to terms, styles and techniques*, Los Angeles.
- Hölscher, Tonio (1987): *Il linguaggio dell'arte romana*, Torino.
- Hölscher, Tonio (2018): *Visual power in Ancient Greece and Rome. Between art and social reality*, Berkeley.
- Kleiner, Diana (1993): *Roman Sculpture*, Nova York.
- Kousser, Rachel M. (2008): *Hellenistic and Roman sculpture. The allure of the classical*, Cambridge.
- Lancha, Janine (1997): *Mosaïque et culture dans l'Occident romain, Ier.- Vè. siècles*, Rome.
- Lapatin, Kenneth (2015): *Luxus: The sumptuous Art of Greece and Rome*, Malibú.
- Marconi, Clemente (2015): *The Oxford handbook of Greek and Roman art and architecture*, New York.

Martín-Esperanza Montilla, Paloma (2023): *La Antigüedad clásica en el programa político y cultural de los Reyes Católicos: relaciones entre España e Italia*, Madrid.

Mattingly, David J. (2011): *Imperialism, power and Identity. Experiencing the Roman Empire*, New Jersey.

Ocampo, Estela (1988): *Diccionario de términos artísticos y arqueológicos*, Barcelona.

Plat, Verity - Squire, Michael (2017): *The Frame in Classical Art: A Cultural History*, Cambridge.

Ranatala, Jussi, Harlow, Mary (2019): *Gender, Memory, and Identity in the Roman World*, Amsterdam.

Romera Novella, Luís (2024): *El Foro de los Bañales de Uncastillo. Arquitectura y programas epigráficos, escultóricos y decorativos*, Pamplona.

Scott, Michael (2013): *Space and Society in the Greek and Roman Worlds*, Cambridge.

Squire, Michael (2016): *Sight and the Ancient Senses*, Londres.

Staebler, P. D de, Hrychuk Kontokosta, Anne (2019): *Roman Sculpture in context*, Boston.

Turcan, Robert (1995): *L'Art romain dans l'histoire: six siècles d'expressions de la romanité*, Paris.

Zanker, Paul (1992): *Augusto y el poder de las imágenes*, Madrid.

Programari

No és necessari programari específic.

Grups i idiomes de l'assignatura

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre de 2025. A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través daquest [enllaç](#). Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura

Nom	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(PAUL) Pràctiques d'aula	1	Català	primer quadrimestre	matí-mixt
(TE) Teoria	1	Català	primer quadrimestre	matí-mixt